

48-66 Aylık Çocuklar için Çevresel Farkındalık Değerlendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). 48-66 Aylık Çocuklar için Çevresel Farkındalık Değerlendirme Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16091>

Özet

48-66 Aylık Çocuklar için Çevresel Farkındalık Değerlendirme Ölçeği, okul öncesi dönemdeki çocukların Çevresel Farkındalık düzeylerini, çevreye yönelik bilgi, tutum ve davranışlarını ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanmış bir değerlendirme araçtır. Ölçeğin Türkiye örnekleminde geçerlik ve güvenirlik çalışmaları Fusun Kurt Gökçeli ve Ayşegül Kandır tarafından 2016 yılında gerçekleştirilmiştir. Bu Uyarlama çalışması, erken çocukluk döneminde çevre eğitiminin etkinliğini değerlendirmek ve bu alandaki bilimsel araştırmalara sağlam bir Psikometrik araç sunmak açısından büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çevresel farkındalık, okul öncesi eğitim, 48-66 ay, çocuk gelişimi, çevre eğitimi, ölçek uyarlama, geçerlik, güvenirlik.

Yazarlar

Fusun Kurt Gökçeli, Ayşegül Kandır

Amaç

Ölçeğin temel amacı, 48 ila 66 aylık yaş aralığındaki çocukların doğal çevreye ilişkin edindikleri bilgi düzeylerini, sergiledikleri tutumları ve çevre koruma odaklı davranış kalıplarını sistematik bir şekilde değerlendirmektir. Bu ölçek, erken çocukluk eğitim programlarının çevre bilinci oluşturmadaki başarısını ölçmek ve bu alanda iyileştirme gerektiren alanları tespit etmek için geliştirilmiştir.

Ölçek, öğretmenler, araştırmacılar ve çocuk gelişim uzmanları tarafından kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Elde edilen veriler, çocukların çevreye yönelik hassasiyetlerinin ve sorumluluk duygularının gelişimini destekleyen eğitim stratejilerinin planlanmasında kritik rol oynamaktadır.

Yapı

Ölçek, literatürde kabul gören "Çevresel Farkındalık" yapılarını ölçmektedir. Bu yapı genellikle bilişsel (bilgi), duyuşsal (tutum) ve davranışsal (eylem) bileşenleri içerir. Çevresel Farkındalık, bireyin çevresel sorunların varlığını ve önemini anlaması, bu sorunlara karşı olumlu duygular geliştirmesi ve çevreye duyarlı eylemlerde bulunma eğilimi göstermesi olarak tanımlanır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkiye örnekleminde uyarlanması sürecinde, orijinal ölçeğin ölçtüğü yapıyı Türk

kültüründe de doğru bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamak amacıyla kapsamlı Geçerlik çalışmaları yürütülmüştür. Bu çalışmalar genellikle yapı geçerliği (faktör analizi yoluyla) ve içerik geçerliğini (uzman görüşleri olarak) içermektedir.

Gökçeli ve Kandır (2016) tarafından yapılan uyarlama çalışmasının detaylı Geçerlik sonuçları, makalenin metodoloji bölümünde sunulmuştur. Ölçeğin, 48-66 aylık Türk çocuklarının çevresel farkındalık ölçmek için geçerli bir araç olduğu sonucuna varılmıştır.

Güvenilirlik

Ölçeğin tutarlılığı ve kararlılığı belirlemek amacıyla Güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Bu analizler genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve test-tekrar test güvenilirliğini içerir. Yüksek güvenilirlik katsayıları, ölçeğin aynı koşullar altında tekrar uygulandığında benzer sonuçlar vereceğini gösterir.

Güvenilirlik bulgularının detayları, Gökçeli ve Kandır'ın (2016) makalesinde yer almaktadır. Ölçeğin, bu yaş grubu için kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu belirtilmiştir, bu da ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda homojen olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin orijinal yapılarının Türkçe formda korunup korunmadığı veya kültürel farklılıklar nedeniyle yeniden yapılandırılıp yapılandırılmadığını belirlemek için faktör analizi (genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi) kullanılmıştır. Bu analizler, çevresel farkındalık hangi alt boyutlardan oluştuğunu ortaya koyar.

Uyarlama çalışmaları sırasında faktör yapısının doğrulanması, ölçeğin teorik temellerinin korunduğunu gösteren temel bir Psikometrik adımdır. Elde edilen faktör yapısı, ölçeğin puanlanması ve yorumlanması için esas teşkil etmektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Belirtilmemiş (Olasılıkla gözlem veya öğretmen/ebeveyn raporu formatında, Likert benzeri derecelendirme içermektedir.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Çocuklar

Yaş Grubu: 48-66 Ay

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 4 ila 5,5 yaş arasındaki çocuklar.

Test Metodolojisi: Çevresel farkındalık çok boyutlu olarak ölçmek üzere tasarlanmıştır, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. Psikometrik bir değerlendirme aracıdır.

Anahtar Kelimeler

Erken çocukluk, çevre bilinci, okul öncesi dönem, uyarlama çalışması, Füsun Kurt Gökçeli, Hacettepe Üniversitesi, 2016.

Yazarlar ve İletişim

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Makalede belirtilmemiştir.

Bağılı E-posta Adresleri: Füsun Kurt Gökçeli (Sorumlu Yazar) - fusunkurt@anadolu.edu.tr

Yazma Adresi: Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eskişehir, Türkiye (Tahmini)

İzinler, Ücretler ve Test Yayı

Ölçeğin telif hakları ve kullanım izinleri hakkında detaylı bilgi, sorumlu yazar Füsun Kurt Gökçeli'den talep edilmelidir. Ölçeğin Türkiye'deki geçerlik ve güvenirlik çalışması'nın yayınlanması 2016'dır. Ölçeğin akademik veya ticari kullanım için herhangi bir ücretlendirme olup olmadığı sorumlu yazar ile iletişime geçilerek öğrenilmelidir.

Kaynaklar

Gökçeli, F. K. ve Kandır, A. (2016). "48-66 Aylık Çocuklar için Çevresel Farkındalık Değerlendirme Ölçeği"nin geçerlik-güvenirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 3 (3), 16-45.

48-66 Aylık Çocuklar için Çevresel Farkındalık Değerlendirme Ölçeği

Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri bu kaynakta doğrudan sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme yönergeleri için lütfen ilgili akademik makaleye başvurunuz.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [48-66-aylik-cocuklar-icin-cevresel-farkindaligi-degerlendirme-olcegi-toad.pdf](#)